

ZÁSADY GOETHOVSKÉ TELESNÉ VÝCHOVY

Myšlenka metamorfózy v tělesné výchově

Kischnick Rudolf

Kdo má co činit s dorůstající mládeží, ví co znamená jeden rok. Jednotlivé školní roky dělí propastné rozdíly. Dítě má k dispozici vždy jiné síly, kterými uchopuje skutečnost. Intelkt jako stupeň vědomí je trvalý stav.

Dětské vědomí však ještě nezná žádnou stálost, jen proměny. A ty pokračují ještě i po pubertě. Až k plnoletosti se člověk podřizuje zákonu svého vývoje, aniž by sám ze sebe musel něco přidávat. Přináší si s sebou do života určité vlohy a předpoklady, ale je odkázán na to, aby našel prostředí, okolní svět, který by mu umožnil tyto vlohy náležitě vyvinout.

Jestliže dítě najde správné vnější příležitosti, pak ve velkých vývojových proměnách hledá to, co mu patří. Dítě hledá ve vnějším světě to, co by odpovídalo jeho nitru. Jeho pravá bytost se pozvolna blíží k Zemi. Je ještě v okruhu, ve světě živého ducha a odtud hledá vztah k zemským projeveným formám. Jestliže najde prostor, po kterém duchovně-duševně touží, puk se může inkarnovat. Tam, kde chybí tyto možnosti, zůstávají neuspokojené touhy, přání a žádosti, které vedou k výchovným těžkostem.

Také pensum tělesného pohybu musí být pečlivě připraveno a správně odměřeno. Vychovatel by měl vyčíst z toho, jak si dítě hraje a cvičí, duchovně-duševní stav jeho vývoje a podle toho upravit pro jednotlivé děti zvláštní cvičení, která by podporovala celkový vývoj.

Význam jednotlivých tělesných cvičení pro celkové uspořádání vyvíjejícího se dítěte je do určité míry ještě terra incognita. Nejvíce rozhodující je duchovní aspekt. Kde však nalezneme dnes taková cvičení, která by byla výrazem duchovních tvořivých sil? Tělesná cvičení dnes neposuzujeme podlí toho, jaké síly mohou být v dítěti probuzeny, ale jak nejlépe plní určitý cíl Buď zdravý a sportuj, buď silný a sportuj, buď zdatný a sportuj! Buď fit!

Nikdy nemůže být rozhodující jediné hledisko. Mnohem více rozhodující je idea celkového vývoje s různými fázemi a přechody, stupňováním, i protiklady a proměnami. Jestliže se naučíme vžít se do vývoje dětské přirozenosti, pak víme bezprostředně, co v tom kterém speciálním případě máme činit. Tělesná cvičení musí být nalezena ze samotného dítěte. Ze silových proměn dětské přirozenosti musíme vyčíst, co dítě potřebuje. Falešné je naopak předpokladé mínění, že dítě musíme zocelit, zesílit, učinit ho obratným atd. Tato obratnost má např. pro dítě při určitých okolnostech velmi malý význam, zatímco jiná hlediska jsou velmi důležitá. Vždy se musíme ptát, co vyžaduje bytost jako celek a jaký význam má určité cvičení pro celkový vývoj. Z tohoto hlediska se v následujícím pokusíme uspořádat a zhodnotit vyučovací látku pro tělesná cvičení.